

ДІЯЛЬНІСТЬ МОРСЬКОЇ АРБІТРАЖНОЇ КОМІСІЇ при ТПП УКРАЇНИ у 2017 році

У 2017 році у провадженні Морської арбітражної комісії при Торгово-промисловій палаті України перебувало 13 справ, в тому числі за звітний період надійшло 9 справ, 4 справи становило залишок з 2016 року. З них розглянуто 8 справ, 2 справи припинено постановою Голови МАК при ТПП України, 1 справу призначено до розгляду, 2 справи у стадії попередньої підготовки.

Іноземні відповідачі по справах, які надійшли у 2017 році: з Естонії та Британських Віргінських Островів – по 2 справах, з Белізу, Панами, Російської Федерації, Грузії, КНР – по одній справі з кожної країни.

З 9 справ, прийнятих до провадження МАК при ТПП України у 2017 році, ціна позову до 10 000 доларів США по 1 справі, до 100 000 доларів США по 6 справах, до 200 000 доларів по 2 справах.

Позови, які надійшли до Морської арбітражної комісії у 2017 році, впливають з відносин по:

- фрахтуванню – 3 справи;
- ремонту судна – 6 справ.

14 грудня 2017 року відбулися Загальні збори МАК і МКАС при ТПП України. Голова МКАС і МАК при ТПП України Селівон М.Ф. проінформував про підсумки діяльності арбітражних інститутів у поточному році, окреслив напрямки подальшої роботи арбітрів та Секретаріату в контексті проведеної судової реформи, оновлення процесуального законодавства та викликів сучасності. Також арбітри обговорили практичні питання, пов'язані із набуттям чинності з 1 січня 2018 року нових Регламентів МАК і МКАС при ТПП України та проведення арбітражного процесу відповідно до вимог Регламентів. Крім того, було вирішено у 2018 році провести певну роботу по популяризації арбітражу як ефективного способу розв'язання спорів, зокрема, залучитися до експертного обговорення проекту Закону України «Про внутрішній водний транспорт».

У 2017 році до Рекомендаційного списку арбітрів МАК при ТПП України було включено нового арбітра з Китаю. Відтак, на сьогоднішній день у ньому 28 арбітрів, серед яких 24 українських арбітри і 4 іноземних з Великобританії, Іспанії, Китаю та Польщі.

У 2017 році завершено підготовку нової редакції Регламенту МАК при ТПП України, яку в установленому порядку було винесено на розгляд Президії ТПП України і затверджено її Рішенням від 27 липня 2017 року № 25(6). Новий Регламент вводиться в дію з 1 січня 2018 року.

Основні положення організації арбітражного розгляду у МАК (порядок звернення з позовом до МАК, основні стадії арбітражного провадження, порядок формування Арбітражної комісії, ставки реєстраційного та арбітражного збору) у новій редакції Регламенту МАК при ТПП України залишаються незмінними. Водночас, запроваджено низку новел.

Введено новий розділ «Забезпечувальні заходи», в якому визначені умови та підстави для вжиття забезпечувальних заходів Головою МАК чи складом Арбітражної комісії, закріплено принцип співрозмірності забезпечувальних заходів та позовних вимог, передбачена можливість зміни та скасування забезпечувальних заходів, введено поняття зустрічного забезпечення, за рахунок якого за певних умов може здійснюватися відшкодування збитків, заподіяних вжиттям забезпечувальних заходів іншій стороні. Крім зазначеного вище, Голова МАК, незалежно від того сформовано склад Арбітражної комісії чи ні, за письмовим клопотанням будь-якої сторони, якщо визнає це прохання обґрунтованим, може винести постанову про накладення арешту на судно або вантаж іншої сторони, які знаходяться в українському порту. У клопотанні про накладення арешту на судно, яке знаходиться в українському порту, повинно бути зазначено обґрунтування того, що забезпечувальна вимога є морською.

У Регламенті вводиться процедура прискореного арбітражного розгляду за умови, якщо сторони передбачили її в арбітражній угоді або домовилися про такий розгляд у подальшому не пізніше подання відповідачем відзиву на позовну заяву. Прискорений розгляд справи здійснюється на підставі тільки письмових матеріалів без проведення усного слухання у складі одного арбітра, якщо сторони не домовились про інше.

Встановлюється більш гнучкий підхід до визначення арбітражних зборів та витрат:

- передбачено право Президії МАК за поданням складу Арбітражної комісії винести рішення про збільшення розміру арбітражного збору у зв'язку з особливою складністю справи, множинністю вимог або учасників у межах одного провадження, суттєвих часових затрат і витрат, пов'язаних з арбітражним розглядом;

- встановлено максимальний розмір арбітражного збору – не більше 230 000 доларів США;

- легалізовано надання відстрочки у сплаті арбітражного збору за мотивованою заявою позивача;

- передбачена сплата арбітражного збору у розмірі 50% при повторному зверненні до МАК та прийнятті до провадження спору між тими ж особами, про той же предмет і з тих же підстав у зв'язку із скасуванням рішення МАК судом;

- при винесенні складом Арбітражної комісії рішення на узгоджених сторонами умовах у першому засіданні позивачу повертається без реєстраційного збору 25% арбітражного збору.

Нові положення Регламенту МАК при ТПП України спрямовані на підвищення ефективності арбітражного розгляду, на те, щоб зробити арбітражний розгляд більш швидким, економним та комфортним для сторін.

**Голова
МКАС при ТПП України**

М.Ф. Селівон